

DE WAARHEID

MELANIE RAABE BIJ UITGEVERIJ CARGO

De val

Melanie Raabe

De waarheid

Vertaald door Sander Hoving

2018

AMSTERDAM

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2015 btb Verlag, a division of Verlagsgruppe Random House
GmbH, München, Germany

Copyright Nederlandse vertaling © 2018 Sander Hoving

Oorspronkelijke titel *Die Wahrheit*

Oorspronkelijke uitgever btb Verlag, München

Omslagontwerp Wil Immink Design

Omslagillustratie Lauren Johnson/Arcangel Images

Foto auteur Christian Faustus

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk Wöhrmann, Zutphen

ISBN 978 90 234 6590 4

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

I don't care about truth. I want some happiness.

F. Scott Fitzgerald

De wereld is zwart. De zon boven mij is zwart.

Hier sta ik, met mijn hoofd in mijn nek. Mijn ogen wijd open. Ik probeer het moment zo goed mogelijk in me op te nemen. Het te onthouden. Geen andere gedachten toe te laten. De bomen ruisen zacht, bijna plechtig. Alleen de vogels in de boomtoppen zijn niet onder de indruk van wat er gebeurt. Ze zingen alsof ze de duisternis willen tegenhouden, of hun leven ervan afhangt. De zon is zwart en ik sta hier en verlies me in haar aanblik. Er is geen warmte meer. Geen licht.

Het is niet de eerste zonsverduistering die ik meemaak. De herinnering aan de eerste doet me glimlachen – ondanks alles. Destijds had Philipp de stad uit gewild, naar het bos. Hij wilde weten of zijn vermoeden dat de vogels bij een zonsverduistering ineens ophouden met fluiten, juist was. Maar ik wilde in de stad blijven. Van het spektakel met onze vrienden genieten. Met zijn allen, jong, dwaas en uitgelaten, met een speciale bril op onze neus. Ik haalde hem over. Het was niet moeilijk. Philipp liet zich destijds graag door mij overhalen, tot van alles en nog wat. Hij deed nog een laatste poging. Zei dat het met zijn tweetjes in het bos veel romantischer was. Ik zei: ‘Doe niet zo sentimenteel!’ en hij lachte. Dus bleven we. In de stad, bij onze vrienden.

Het is vreemd dat ik me niet meer herinner hoe de verduisterde zon eruitzag. Ik herinner me alles wat eromheen gebeurde, het geklets van onze vrienden, de muziek uit de

radio. Ik herinner me dat er een brandlucht hing, omdat iemand de barbecue had aangestoken en had vergeten de worstjes eraf te halen, ik herinner me Philipps hand in de mijne. Ik herinner me dat we onze brillen op een gegeven moment hebben afgezet omdat ze in de weg zaten tijdens het kussen. We hadden elkaars hand vastgehouden en het moment waarschijnlijk gewoon gemist. En voor het eerst hadden we over de toekomst gepraat. Wat ik daarvoor altijd had geweigerd, omdat ik niet geloofde dat die bestond: de toekomst. Maar we hadden gehoord dat de volgende zonsverduistering in onze streken in 2015 zou plaatsvinden en de daaropvolgende pas in 2081. En dat was concreet, dat kon ik geloven. Dus hadden we uitgerekend dat Philipp bij de volgende zonsverduistering bijna veertig zou zijn en ik al zevenendertig. We hadden gelachen over de waanzinnige gedachte dat we ooit zo oud zouden zijn. Maar we beloofden elkaar dat we de volgende keer beter zouden opletten, dat we hem zouden zien, samen, de zwarte zon, en wel in het bos, zodat Philipp het kon controleren. Dat met die vogels.

Ik sta op een kleine open plek midden in het bos. In mijn eentje. Ik ben zevenendertig jaar oud. Ik staar naar een enorme, zwarte zon, hij staart terug, en ik vraag me af of Philipp hem ook ziet. Of de zon te zien is op de plek waar Philipp is. Ik denk eraan dat onze zoon bij de volgende zonsverduistering vijfenzeventig jaar oud is. Dat ik er niet meer zal zijn, dat Philipp er niet meer zal zijn. Dit hier, deze dag – dat was onze laatste kans. Terwijl ik hier sta en de maan de laatste paar millimeter voor de zon schuift, realiseer ik me dat Philipp ongelijk had. Het gevederde orkest om mij heen is geen spat zachter geworden. Ik vraag me af of hij daarover blij of teleurgesteld zou zijn geweest. Verzekert mezelf dat het geen rol meer speelt. Philipp is er niet

meer, denk ik. Philipp is weg. Philipp is verdwenen. Philipp is van de rand van de wereld gevallen.

En op dat moment houden de vogels op met zingen.

De kapper heeft een knap gezicht met markante jukbeenderen en slanke, vrouwelijke handen. Ik heb gearzeld voor ik de kapsalon binnenging. Ben er een paar keer bewust voorbijgelopen, voor ik de deur in ging.

Nu zit ik hier, op een draaistoel, en voel me weerloos aan hem overgeleverd. De kapper gaat met zijn pianistenvingers door mijn haar, dat bijna tot mijn heupen reikt, eenmaal, tweemaal, driemaal, met gespreide vingers van de haarwortel tot de punten. Hij stoot bewonderende geluiden uit, een collega, die zich aan mij voorstelt als Katja, komt erbij, raakt eveneens mijn haar aan. Ik vind hun aanrakingen niet prettig, veel te intiem, al die jaren was er maar één die aan mijn haar mocht komen, en hij had ervan gehouden, hij had zijn hoofd erop gelegd, had zijn tranen ermee gedroogd. Toch doe ik de twee het plezier, doe of ik me gestreeld voel door hun complimenten. Op een gegeven moment bedaren ze en gaat Katja weer aan de slag met de extensions van haar klant.

‘Goed,’ zegt de kapper, zijn hand alweer in mijn haar. ‘Bijpunten?’

Ik slik moeilijk.

‘Alles eraf,’ zeg ik dan.

De kapper, wiens pretentieuze naam ik niet kan onthouden, giechelt even en valt stil als hij merkt dat ik niet lach, dat het geen grap is. Kijkt me aan. Ik rommel in mijn handtas, ik ben voorbereid, ik vind de pagina die ik uit een modetijdschrift heb gescheurd, haal hem uit mijn tas, houd hem de kapper voor en tik op de foto rechtsboven.

‘Zo,’ zeg ik. En dan, als om mezelf moed in te spreken, nog eens. ‘Zo. Zo wil ik het.’

De kapper neemt de pagina uit mijn hand, bekijkt hem, eerst fronsend, dan verdwijnt de diepe rimpel die zijn voorhoofd in tweeën deelt. Hij kijkt me aan, dan kijkt hij nog eens naar de bladzij, ten slotte knikt hij.

‘Oké.’

Ik haal opgelucht adem, ik ben blij dat ik hem niet hoeft te overtuigen. Ik ben een volwassen vrouw. Ik heb er een hekel aan als anderen denken dat ze beter weten wat goed voor me is dan ikzelf. Patrice, opeens weet ik de naam van de kapper weer, hij heet Patrice. Patrice is professioneel genoeg om me serieus te nemen. Hij legt zijn instrumenten op een kleine kapperstafel klaar: allerlei scharen en kammen, borstels, flesjes, sprays en een föhn met verschillende blaasmonden. Zijn kleine handspiegel, waarmee hij mij later vermoedelijk wil laten zien hoe het haar op mijn achterhoofd eruitziet, legt hij op een stapel tijdschriften. Maar de spiegel glijdt van het gladde oppervlak van de stapel en valt op de grond. Patrice vloekt, tilt hem op, draait hem om, ziet het gebarsten glas.

‘Een gebroken spiegel betekent zeven jaar pech,’ zeg ik.

De kapper kijkt me geschrokken aan met zijn bruine hertenogen, lacht dan een nerveus lachje. Ik heb spijt van mijn commentaar, dat grappig had moeten klinken, maar de arme man blijkbaar doet schrikken. Wat moet het toch mooi zijn om nog bang te zijn voor pech, want dat betekent dat die hem nog niet heeft bezocht. Ik zou een heel spiegelpaleis kort en klein slaan, het zou me niet deren.

Op een zakenreis in Zuid-Amerika, zeven jaar geleden, is mijn man spoorloos verdwenen. Sindsdien houd ik de pauzetoets van mijn leven ingedrukt en wacht op hem. Zeven jaar tussen hoop en vrees en een gevoel van pure ontredde- ring, dat soms zo sterk was dat ik het liefst elke herinnering

aan Philipp zou hebben uitgebannen. Hoewel dat ook niets zou hebben uitgehaald. Het gemis zat al in mijn DNA.

Die zeven jaar pech heb ik al achter de rug.

Patrice haalt een andere spiegel, zwijgend. Begint vervolgens voorzichtig de grootste scherven te verzamelen, de rest bij elkaar te vegen. Ik zeg niets meer, laat hem zijn gang gaan. In mijn binnenste lever ik mijn eigen strijd. Ik sluit mijn ogen, ga met mijn vingers door mijn haar, alsof ik kostbare kant aanraak. Voorzichtig. Zoals mijn moeder, lang, lang geleden, zoals Philipp vroeger – en sindsdien niemand meer. Philipp, hoe hij met mijn haar speelt.

Ik denk aan onze eerste nacht samen, zo dramatisch, water rondom en sterren boven ons, ik merk dat mijn natte haar over mijn blote schouders valt als een gordijn. Ik zie Philipp, waterdruppels in zijn haar. Stilte, alleen onze ademhaling, donker. De wereld opeens heel klein, zo ver gekrompen dat er alleen nog plaats is voor ons. Een cocon van stilte en sterren. En Philipps hand in mijn haar.

Ik kom boven uit de herinnering, keer terug naar de werkelijkheid, zie mezelf in de spiegel, hetzelfde haar als toen, maar een andere vrouw.

De kapper heeft de scherven opgeruimd, staat achter me. Hij houdt een schaar in zijn hand. Met zijn linkerhand pakt hij mijn haar, tilt het op, dan zoekt hij mijn blik in de spiegel.

‘Echt?’ vraagt hij.

Ik slik.

‘Echt,’ zeg ik.

Zonder omhaal zet hij de schaar erin.

Ik kan mijn haar horen huilen. Het geluid is zilverachtig en breekbaar, als het gejammer van een kind, gefluisterd. Ik sluit mijn ogen.

De kapper doet zwijgend zijn werk. Snel en efficiënt. Al gauw zal er niets meer zijn waar je dromerig met je vingers doorheen kunt gaan.

Ik beweën mijn haar met drie grote, stille tranen, die op de vloer vallen als de eerste sneeuw van de winter. Dan droog ik mijn tranen, betaal, sta op, loop de kapsalon uit. En het leven gaat verder. Eindelijk.

Het opwindende achtbaangevoel in je maag, dat over je komt als je iets onherroepelijks hebt gedaan – willens en wetens een erfstuk van onschatbare waarde vernield, eindelijk de verschrikkelijke waarheid uitgesproken, eindelijk oude gewoontes afgezworen – is er nog steeds als ik mijn huis binnenga. Beter kan ik het niet omschrijven, ik ben niet goed met woorden. Maar het draait en laait warm in mijn maagstreek als zelfgestookte jenever. Sterkedrank. Mijn voetstappen weergalmen, worden door de muren teruggekaatst. De stadsvilla, die Philipp mij heeft nagelaten, als je dat zo mag uitdrukken, is al jaren mijn thuis, en toch voel ik me er nog steeds niet op mijn plaats. De Noord-Duitse keuken, die erin is aangebracht, past net zo weinig bij me als het kleinemeisjeselfenhaar dat ik mijn leven lang heb gehad. Misschien moest ik eindelijk maar eens verhuizen, denk ik. Naar een plek die geschikter is. Voor Leo en mij.

Ik zet de gedachten van me af.

Eén voor één.

Ik loop de badkamer in, was de stad van mijn handen, bekijk mezelf in de spiegel die boven de wastafel hangt. Sinds ik het geheim met me meedraag, heb ik het gevoel dat iedereen die me tegenkomt het meteen aan mijn neus ziet – maar dat klopt niet. In elk geval ziet mijn neus eruit als altijd. Bij wijze van proef glimlach ik tegen de vrouw met het korte bruine haar, die er opeens niet meer als een fee, maar eerder jongensachtig uitziet, en ze glimlacht terug. En waarom niet? denk ik, kijkend naar mijn kapsel, ik

loop de badkamer uit, breng de zakken met boodschappen naar de keuken en wil net het avondeten klaarmaken, als het me weer te binnen schiet. De plastic zak die de kapper me heeft meegegeven.

Ik ga naar de kapstok in de gang, pak mijn tas, doe hem open, haal de zak met mijn haar eruit. Natuurlijk heb ik geen flauw idee wat ik met het haar moet beginnen. Ik zal het beslist niet bewaren als een aanstellerige idioot. Als je daar eenmaal mee begint, dan... ik maak mijn gedachten niet af. In dit huis wonen al genoeg geesten, die hebben geen haar nodig om mee te spelen.

Zonder te aarzelen loop ik het huis uit door de achterdeur, ga naar het kleine afdak, naar de vuilnisbakken. Het is een vreemd gevoel om met mijn haar rond te lopen, iets in mijn hand te houden wat ooit deel van mij uitmaakte.

Ik onderdruk mijn sentimentele gevoelens, trek de losse knoop open waarmee de kapper de zak heeft dichtgemaakt en laat mijn haar op het bioafval glijden. Ik sluit kort mijn ogen, daar is hij weer, Philipps hand in mijn haar, in het kuiltje tussen mijn nek en mijn achterhoofd. Opeens heb ik een benauwd gevoel in mijn borst, mijn wangen worden opeens heel warm, even krijg ik geen lucht, dan verjaag ik de gedachten, die ik wel van de open plek zal hebben meegenomen. Bosgeesten. Ze vertrekken onwillig, mompelend, giechelend. Dan kan ik weer ademen. Ben ik weer mezelf. Daar sta ik, achter mijn huis, de deksel van de bioafvalbak in mijn hand. Mijn haar is eraf. En nu ligt het tussen verwelkte snijbloemen, koffiefilters, aardappelschillen, sinaasappelschillen en eierschalen. Ik wend mijn blik af, doe de deksel dicht en loop het huis weer in.

Ik heb de dag van de zonsverduistering gevreesd. Heb er zo lang naartoe geleefd, mezelf zo vaak afgevraagd wat ik zou voelen. Ik was bang voor de oude pijn, de oude vragen die deze dag – daarvan was ik overtuigd – weer aan de

oppervlakte zou spoelen als een verwoestende vloedgolf. En nu is hij gekomen en staat hij op het punt om weer te vertrekken, zomaar, zoals zoveel dagen voor hem. Hij heeft mij niet met zich meegevoerd, ik ben nog hier. En ik voel geen pijn meer en geen bitterheid. Sinds ik uit de kapsalon weg ben, heb ik het gevoel dat ik iets ongelooflijk opwindends en verbodens heb gedaan. Als een tiener, nadat hij stiekem zijn eerste sigaret heeft gerookt: een weeïg gevoel in je maag, natuurlijk een beetje duizelig, maar vrij.

Ik zoek de boodschappen uit, stop alles wat voor mevrouw Theis van hiernaast bestemd is in een grote papieren zak en zet die opzij. Straks zal ik Leo vragen hem naar onze buurvrouw te brengen. Al ruim een jaar doe ik boodschappen voor de oude mevrouw, die niet meer zo goed ter been is en geen auto heeft, en doorgaans maak ik graag een praatje met haar, al is ze beslist wat zonderling. Maar vandaag heb ik gewoon geen zin om een gesprek met haar te beginnen.

Ik heb het druk. Moet het avondeten voorbereiden en Leo daarna bij Miriam afhalen. Ik zou mijn beste vriendin het liefst in haar eentje willen zien. Voor Martin thuiskomt. Iemand moet ik vertellen wat ik heb gedaan. Of liever: wat ik niet heb gedaan.

Haast is geboden. Dus neem ik de biokip, die ik eerder die dag heb gekocht, en leg hem op het aanrecht. Laat hem bijna op de grond vallen. Merk hoe nerveus ik ben. Zeg tegen mezelf dat het niets bijzonders is. Dat er gewoon een paar vrienden komen eten. Niets bijzonders. Eigenlijk. Behalve als je al jaren geen vrienden meer over de vloer hebt gehad.

Alles verandert, zeg ik tegen mezelf en pak een fles olijfolie, zout, peper, het bosje verse tijm waarvoor ik speciaal naar de markt ben gegaan, een paar takjes peterselie, een bolletje knoflook, een busje venkelzaad en twee citroenen,

en leg alles klaar. Ik bekijk de levensmiddelen, die ik op mijn werkblad heb opgesteld als speelgoedsoldaten. Inspecteer het haantje. Ik heb al eeuwig geen kip meer klaargemaakt. Leo houdt niet van kip, bovendien eet hij niet graag vlees, wat dat betreft lijkt hij op zijn vader, op Philipp, die als tiener al vegetariër was, iets wat ik, toen we gingen samenwonen, van hem heb overgenomen. Even heb ik last van een slecht geweten. Dan schud ik het van me af. Maakt niet uit. Ik krijg gasten. Mijn gasten zijn geen vegetariër, dus krijgen ze kip, sla en aardappelen.

Ik haal diep adem, veeg een denkbeeldige lok achter mijn oor, dan haal ik de kip uit de verpakking. Hij ziet er merkwaardig triest en op een of andere manier lachwekkend uit, zo zonder kop, zonder veren, zo naakt. Eerst schrik ik ervoor terug hem aan te raken, maar ik verman me. Ik leg mijn handen op de dode huid. Voel alleen maar kou, de kilte van een lijk. Het leven dat dit kleine, vreemde lichaam ooit moet hebben bezield, is allang geweken, wie weet waarheen. Op een of andere manier vind ik het opeens vreemd dat ik hier sta en van plan ben iets te bereiden wat ooit rondliep en zaadjes heeft opgepikt, dan zet ik de gedachte van me af. Het zijn Philipps gedachten, niet de mijne, na al die jaren heb ik nog steeds Philipps gedachten in mijn hoofd. Stoppen daarmee, stop.

Ik pak de kip met beide handen vast, spoel hem even af onder stromend water en dep hem met keukenpapier. Werp een snelle blik op het recept dat ik in een van mijn oude kookboeken heb gevonden, check even of ik alles goed in mijn hoofd heb.

Dan pluk ik blaadjes tijm, gooi ze met een beetje zout en flink wat olijfolie in de vijzel en maal ze fijn. Als ik daarmee klaar ben en de hele keuken naar kruiden ruikt, ga ik met mijn handen door de kruidenolie en begin het vel van de kip ermee in te wrijven. Het heeft iets vreemds, wat ik hier

doe, een archaische, occulte handeling, kruiden, olie en dode dieren. Heksenwerk. Ik kijk toe hoe ik die bezigheden verricht, als in een film.

Ik heb de kip helemaal ingewreven, en nu snij ik de citroenen in schijfjes, druk de knoflookteentjes fijn, pluk de peterselieblaadjes. Nu moet ik de kip ermee vullen. Vroeger, lang geleden, toen gebraden kip uit de oven mijn lievelingsgerecht was, deed ik het zonder erbij stil te staan. Nu aarzel ik even. Dan zet ik me eroverheen. Ik stop de citroenen, de kruiden en de knoflook in de kip tot er niets meer in de holte past. De kip is koud vanbinnen, koud en dood, het maakt hem niets uit dat ik citrusvruchten stop in wat er van hem over is. Wat dood is, is dood. Wat dood is, voelt geen pijn. Wat dood is, lijdt niet. Wat dood is, is onkwetsbaar.

Keer op keer heb ik me afgevraagd of Philipp dood is. Maar ik kon het me nooit goed voorstellen. Soms, in pikdonkere nachten, wenste ik bijna dat hij dood was. Of dat ik het in elk geval zou weten. Niet alleen een vaag vermoeden ervan zou hebben. Dat het voorbij zou zijn.

Ik duw de kip in de voorverwarmde oven, ga de aardappels schillen, en dan schiet me toch nog te binnen hoe je het noemt.

Dat heel aparte gevoel, dat door me heen gaat.

Er zit verandering in de lucht.

De zomer is terug. In de hemel boven me spelen gierzwaluwen in de wind. Miriams voortuin herinnert me een beetje aan de tuin van mijn geliefde grootmoeder – een bonte verzameling tulpen en dahlia's, rozen, magnolia's, forsythia's. Op het kleine gazon ligt een blauwe kinderfiets. Opgelucht constateer ik dat Martins auto nog niet voor het huis staat. Ik ben inderdaad vroeg genoeg om Miriam alleen te treffen. Ik druk op de bel. Onder de bel hangt een aardewerken bord met de beeltenis van een egel en de hennepoten van een eerste klasser: mama, papa, Justus en Emily. Ik heb mijn vinger nog niet van de bel gehaald of Miriam verschijnt al in de deuropening.

'O, mijn god,' zegt ze spontaan. 'Wat zie jij eruit!'

Ik antwoord niets, had al gedacht dat ze verwonderd, misschien zelfs geschokt zou reageren. Haar is heel bepalend.

Dan herstelt Miriam zich en zegt: 'Sorry. Dat bedoelde ik niet zo. Je ziet...'

Ze aarzelt. 'Je ziet er geweldig uit. Anders. Op een of andere manier ouder, maar ook jonger. Ik heb geen idee hoe ik het moet noemen, maar ik vind het leuk.'

Ik schenk Miriam een glimlach.

'Dank je.'

'Kom eerst maar eens binnen,' zegt Miriam. 'De jongens zijn boven.'

Ik stap over de drempel van het mooie, ietwat rommelige huis, waar ik zo van hou. Altijd slingert er wel speel-

goed rond, altijd staat er wel ergens een vaas met fleurige bloemen uit hun eigen tuin. Een flauwe geur van eten komt me tegemoet, vanuit de bovenverdieping komt het typische bonkende geluid van jongens die bruisen van energie.

‘Jongens, niet zo wild!’ roept Miriam, maar ze krijgt geen antwoord.

Ze slaat haar ogen ten hemel, en ik moet glimlachen. Ik ben hier graag. Een doodgewoon huis. Een doodgewoon gezin. Emily, Justus’ zes maanden oude zusje slaapt vast al vredig in haar bedje, niet onder de indruk van de escapades van haar achtjarige broer en zijn beste vriend.

‘Is dat Sarah?’ hoor ik opeens Martins stem, en even later komt Miriams man al de hoek om, een boormachine in zijn hand.

Snel onderdruk ik mijn teleurstelling. Misschien is het ook maar beter zo.

‘Wow,’ zegt Martin als hij mij ziet. ‘Tof, dat korte haar!’
Ik lach.

‘Ach,’ zegt Miriam, met gespeelde irritatie. ‘Elke keer als ik mijn haar ook maar wil bijpunten, is het huis te klein, maar bij Sarah is kort haar tof?’

Martin lacht goedmoedig. Dan herinnert hij zich de boormachine weer, die hij nog in zijn hand houdt.

‘O ja, alsjeblieft,’ zegt hij. ‘Die zou ik voor je klaarleggen, zoals beloofd.’

Hij steekt het ding kort omhoog, dan deponeert hij het bij de voordeur, zodat ik eraan zal denken als ik wegga.

‘Geweldig,’ zeg ik. ‘Bedankt.’

Martin wil me altijd helpen als er in huis een klusje moet worden gedaan, maar ik doe het liever zelf. Ik sla graag een spijker in de muur, ik boor graag een gat, ik ben dol op pluggen en schroeven. Je verricht een handeling en bereikt een duidelijk, voorspelbaar resultaat. Je scheidt orde.

Je brengt de dingen onder controle. Ik hou van orde. Ik hou van controle.

‘En?’ vraagt Martin, nog altijd grijnzend.

‘Hoezo, en?’

‘Nou, zeggen ze niet dat als vrouwen hun haar afknippen, er een man in het spel is? “Een nieuwe liefde is als een nieuw leven” of zoiets?’

‘Martin!’ roept Miriam verontwaardigd.

Ze weet dat ik sinds Philipps verdwijning alleen ben. Ze denkt dat ze me moet beschermen.

‘Het is al goed,’ antwoord ik. ‘Martin was altijd al zo nieuwsgierig als een oude theetante.’

Hij grijnst, tevreden met mijn reactie.

‘Hoe gaat het met de training?’ vraagt hij.

‘Goed.’

Ik heb met Martin voor mijn eerste marathon getraind. Daarna hield hij op met lopen, omdat hij problemen met zijn knieën kreeg. Vervolgens richtte ik me op de triatlon.

‘Je bent echt ongelooflijk,’ zegt hij.

‘Ach wat.’

Ik werp Miriam een blik toe, maak me wel eens zorgen dat het haar zou kunnen storen dat Martin zoveel aandacht aan me besteedt, maar nee. Ze is er blij om. Waarschijnlijk heeft ze medelijden met me, nog steeds, na al die jaren. Waarschijnlijk was het zelfs Miriam die haar man heeft gevraagd extra aardig tegen me te zijn en me een beetje te helpen met klussen.

‘Blijf je eten?’ vraagt Miriam.

‘Nee, ik heb vandaag zelf gasten,’ zeg ik. ‘Ik kom alleen Leo ophalen.’

‘O ja, dat is ook zo, dat etentje met je collega’s,’ antwoordt Miriam.

Meteen word ik nerveus. Miriam merkt het niet.

Van boven dringt gedempt kindergelach door.

‘Ik kijk wel even,’ zegt Martin en hij loopt de trap op.

Hij fluit de melodie van ‘Een nieuwe liefde is als een nieuw leven’, knipoogt nog eens naar me, en weg is hij.

Miriam slaat haar ogen ten hemel, alsof haar man haar op de zenuwen werkt, maar in werkelijkheid houdt ze van hem zoals hij is. Martin, de komediant. Ze weet wat ze aan hem heeft. Een avonturier, geen romanticus, geen verleider, maar Martin, de komediant. Martin, die graag achter de barbecue staat, die, hoewel hij tegen de vijftig loopt, in zijn vrije tijd graag t-shirts van zijn favoriete rockband draagt, die van zijn kinderen houdt en graag grappen vertelt waar hij zelf het hardst om lacht, wat niemand hem kwalijk neemt, want daarvoor is hij gewoon te aardig. Zo is Martin. Die nooit bloemen voor Miriam meeneemt en haar nooit met iets romantisch verrast, waarover ze soms klaagt. Waarna ik denk: niet elke man is als Philipp. En waarna ik zeg: ‘Wie wil er nou een boeket van de bloemist, als je een tuin vol prachtige bloemen hebt?’

Leo verschijnt op de trap en doet me opschrikken uit mijn gedachten.

‘Hallo, mama,’ zegt hij, rent recht op me af, drukt zich kort tegen me aan, negeert volledig het feit dat ik mijn haar heb afgeknipt.

Dan ontdekt hij de boormachine, en heb ik afgedaan.

‘Cool,’ fluistert hij en hij houdt de machine voor zich uit als een laserpistool, richt op een denkbeeldige vijand, schiet. ‘Paf, paf! Paf, paf!’

‘Goed dan,’ zeg ik en geef mijn vriendin een kus. ‘We gaan ervandoor.’

‘Het beste!’ zegt Miriam.

Ik glimlach tegen haar, neem mijn zoon de boormachine af.

‘Ciao Martin!’ roep ik.

Martins hoofd duikt op boven de leuning aan het eind van de trap.

‘See you later, alligator!’ roept hij me na.

Ik zie het niet meer, maar ik weet dat Miriam glimlachend haar ogen laat rollen.

Ik voel me licht als ik met Leo op de achterbank door de stad rij, hoewel het me niet gelukt is om mijn hart te luchten. Maar waarschijnlijk had ik het toch niet gekund. Sommige dingen zijn verdomd moeilijk onder woorden te brengen.

Mijn gasten zijn samen verschenen, alle drie, mijn collega's Claudia en Mirko, en Werner, Claudia's man. Het is eigenaardig om ze hier te zien, ze lijken hier een beetje misplaatst, en dat is ook zo, ze horen thuis op school, niet in mijn huis. Mirko heeft bloemen meegenomen, Claudia en Werner wijn.

Ik merk dat ze zich alle drie wat ongemakkelijk voelen, ik weet niet wat het is. Of het het grote, eerbiedwaardige huis is dat ze verlegen maakt. Of ze instinctief de geesten van het verleden voelen die hier met mij en mijn zoon wonen. Of ze het eigenaardig vinden mij in mijn huis te zien in plaats van op school, zoals ik het vreemd vind hen een keer niet als collega's maar als privépersonen te zien.

'O, wat is het heerlijk koel binnen,' zegt Claudia. 'De hitte buiten is niet te harden, toch?'

De mannen zijn het met haar eens, er wordt geconverseerd, het ijs is gebroken. Ik krijg complimenten over mijn nieuwe kapsel, dat niemand lijkt te verrassen – of het moet zijn dat ze dat goed verbergen –, ik neem de bloemen en de wijn van mijn gasten in ontvangst, bedank hen, zie dat Mirko voor rode rozen heeft gekozen, wat ik bijzonder ongepast vind, maak er natuurlijk geen opmerking over, maar ga alle drie voor naar de eetkamer, bied hun een aperitief aan en excuseer me, om de bloemen in het water te zetten en naar het eten te kijken. Leo heeft eerder op de avond al gegeten en speelt in zijn kamer. Alles is goed.

Als ik het eten opdien, praten mijn gasten juist over de laatste *Tatort*, maar uiteindelijk komt het gesprek op de